

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Zienswijze toekomstige samenwerking WSD
Afdeling:	Afdeling Ontwikkeling
Datum behandeling in B&W:	7 januari 2020
Datum raadsvergadering:	6 februari 2020
Nummer:	
Documentnummer:	BW/19 - 335560
Zaaknummer:	Z19 - 217253
Afdelingshoofd:	drs. E.G.M. van Ekeren-Konings

Voorstel

1. De zienswijze op het advies over de toekomstige koers WSD zoals verwoord in bijgaande brief kenbaar te maken aan WSD.

Eerdere besluitvorming/informatievoorziening

In maart 2017 nam uw raad een besluit over het prototype waarmee we gedurende anderhalf tot twee jaar hebben geëxperimenteerd.

In het tweede kwartaal van 2018 en 2019 werd u via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de stand van zaken in de pilot. Daarnaast heeft WSD na de tussenevaluatie, na de eindevaluatie en na het opleveren van de adviesrapportage regionale raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd waarin de aanwezigen zijn geïnformeerd en input hebben kunnen leveren.

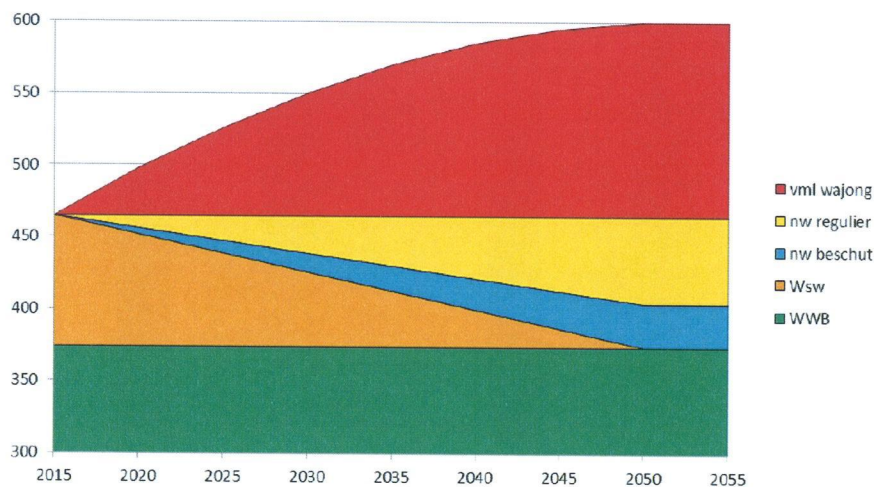
Tijdens een raadsinformatieavond op 22 augustus 2019 bent u geïnformeerd over de bevindingen van de Vughtse pilot met het cafetariamodel. U heeft ter voorbereiding hierop ook de Vughtse eindevaluatie ontvangen.

Tot slot heeft eind november 2019 een lokale raadsinformatieavond Sociaal Domein plaatsgevonden waarin de adviesrapportage aan u gepresenteerd is en waarin u uw input heeft gegeven voor de bijgevoegde zienswijze.

Inleiding

De invoering van de Participatiewet heeft grote gevolgen voor ons als gemeente. Nieuwe doelgroepen melden zich bij Wegwijs+. De afgelopen jaren merkten we dat deze nieuwe doelgroepen zich in overzichtelijke aantallen meldden bij Wegwijs+. De verwachting van het ministerie is dat de komende jaren een grotere, soms relatief onbekende doelgroep zich zal melden bij gemeenten. Mensen die voorheen aanspraak maakten op de Sociale Werkvoorziening of de Wajong vallen vanaf 2015 onder gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Onderstaande illustratie van Berenschot toont deze verwachting aan.



Afbeelding 1: Prognose van de omvang doelgroep voor gemeenten in Nederland (* 1.000)

Deze maatschappelijke opgave kunnen we als gemeente niet alleen vormgeven. Hierbij hebben we de juiste partners nodig. Dit betekent dat we ons heroriënteren op een samenwerking met WSD, een belangrijke partner binnen het Sociaal Domein.

De invoering van de Participatiewet en de daaruit voortvloeiende maatschappelijke opgave is de aanleiding voor gemeenten en WSD om zich te beraden over de gewenste manier van samenwerken. De afgelopen anderhalf tot twee jaar hebben de tien gemeenten intensief geëxperimenteerd met een drietal prototypen. Vught koos voor het cafetariamodel.

Voor u ligt het advies “Gezamenlijk doorontwikkelen”. Deze rapportage is de uitkomst van een gezamenlijk proces van de tien WSD-gemeenten en WSD. In juni van dit jaar is er voor elke gemeente en diens prototype een eindevaluatie opgesteld. Ook zijn afgelopen zomer dertig stakeholders (wethouders, medewerkers gemeente en Adviesraden) uit alle gemeenten geïnterviewd. De informatie uit de eindevaluaties en de interviews vormen de basis voor het advies.

In dit raadsvoorstel leest u kort het advies en geven we een denkrichting voor de uitwerking van het advies. In de bijgevoegde brief leest u de voorgestelde zienswijze. Als bijlage is de volledige adviesrapportage bijgevoegd.

Advies

Bij het opstellen van het advies is rekening gehouden met alle verschillen maar vooral ook overeenkomsten tussen de tien gemeenten.

Wat hebben de tien gemeenten gemeen?

- WSD is van en voor ons. Dit voelen alle tien gemeenten zo;
- Gezamenlijke ambitie om iedereen zo regulier mogelijk te laten meedoen;
- Allen zien een rol voor WSD weggelegd in het lokale Sociaal Domein;
- Allen zijn op zoek naar samenwerking waarbij WSD lokale situatie versterkt;
- Allen hechten aan lokale en fysieke nabijheid van WSD;

- WSD wordt gewaardeerd om hun Haagse lobby en innovatieve kracht.

Waarin zitten de verschillen?

- Gemeenten kijken verschillend naar bij wie de regie hoort;
- Gemeenten denken verschillend over bij wie de uitvoering van de P-wet thuishoort;
- Gemeenten hebben verschillende lokale uitgangssituaties, waardoor het complementaire samenwerken met WSD niet overal hetzelfde vraagt;
- Er zijn verschillende inzichten over hoe ver de lokale samenwerking met WSD zou moeten gaan.

Het advies is een koers geworden die voor alle gemeenten toepasbaar en herkenbaar zou moeten zijn. We gaan uit van een wens van gezamenlijk doorontwikkelen met voldoende ruimte voor lokale uitwerking.

Het advies valt uiteen in drie delen. Adviespunt 1 en 2 worden georganiseerd in een basisdienstverlening die aan alle tien de gemeenten wordt aangeboden. Het resultaat van deze basisdienstverlening is dat we binnen de WSD-regio aan circa 2.100 inwoners een (leer-)werkplek bieden. Adviespunt 3 heeft het karakter van een cafetaria; een gemeente koopt in wat zij nodig heeft.

1. Ontwikkel gezamenlijk de lokale infrastructuur per gemeente door.

De wens om WSD dichterbij te halen leeft unaniem. We willen stapsgewijs toewerken naar een zo veel mogelijke lokale en fysieke infrastructuur onder gelijktijdige afbouw van de centrale infrastructuur in Boxtel. Hierbij behouden we wat lokaal goed gaat zodat WSD aanvullend is hierop. Lokale partners hebben hierom een belangrijke rol in de samenwerking tussen de gemeente en WSD.

Voor de volledigheid merken we op dat het voor sommige inwoners, bijvoorbeeld mensen met een indicatie beschut werk juist passend kan zijn om deel uit te maken van een beschutte, centrale omgeving. Bij de uitwerking van het advies is het niet de bedoeling om mensen die ergens goed op hun plek zitten te verplaatsen naar een lokale infrastructuur.

De lokale infrastructuur moet oplossingen bieden voor de brede doelgroep Sociaal Domein, maar idealiter ook waarde toevoegen voor alle inwoners. Bijvoorbeeld doordat er een netwerk of fysieke plek ontstaat waar men terecht kan voor advies/voorlichting over werk, voor een kop koffie, het bekijken van vacatures of voor groepsbijeenkomsten.

Op basis van de lokale uitgangssituatie worden in 2020 implementatieplannen per gemeente gemaakt met hierin afspraken over de verschijningsvorm, de te betrekken maatschappelijke organisaties en de onderlinge rolverdeling.

2. Ontwikkel een WSD breed expertisecentrum voor gemeenten.

WSD heeft zich in de loop van de experimenten ontwikkeld tot een plek, waar in- en externe projectleiders en beleidsmedewerkers gezamenlijk innoverende vormen van dienstverlening hebben ontwikkeld. Daarbij anticiperend op verandering in wet- en regelgeving binnen het brede sociale domein. Tevens wordt vanuit WSD de lobby naar landelijke gremia vorm en inhoud gegeven. Deze manier van werken wordt door alle tien de gemeenten gewaardeerd. Het advies is dan ook om deze werkwijze door te ontwikkelen tot een breed expertisecentrum voor trajectconsulenten van WSD,

klantmanagers en beleidsmedewerkers van gemeenten. Voorgesteld wordt om hier bijeenkomsten te organiseren om elkaar te versterken, de onderlinge solidariteit te vergroten en bij te dragen aan de professionaliteit van de deelnemers. Dit biedt ook een basis om te zorgen dat WSD en gemeenten maximaal complementair zijn aan elkaar en de uitvoering efficiënt en effectief vorm wordt geven.

3. Ontwikkel de plusdiensten verder door op basis van de behoeften van gemeenten.

Buiten de basisdienstverlening (dienstverbanden voor de brede doelgroep) leeft er bij gemeenten een sterke behoefte om ook andere producten bij WSD in te kopen. Bijvoorbeeld inburgering, jobcoaching, trainingen aan de Werkacademie etc. Dit adviespunt spoort WSD aan door te gaan met de ontwikkeling hiervan.

Een samenvatting en uitgebreide toelichting van het advies leest u in de bijgevoegde adviesnotitie.

Denkrichting uitwerking advies:

Het advies gaat over het creëren of aanvullen van een lokale infrastructuur waarin WSD een rol heeft. In de Vughtse pilot is gekeken naar manieren om de lokale en regionale praktijk meer te verweven. De preferente onderzoeksrichting is die naar een hernieuwde kringloopsamenwerking waarin lokale partners (zoals Vincentius) samenwerken met WSD. In deze infrastructuur verweven we de lokale expertise met de expertise van WSD en bieden we lokaal meer (leer-)werktrajecten, arbeidsmatige dagbesteding, mogelijkheden tot scholing, vrijwilligerswerk etc.

Om bovengenoemde uitwerkingsrichting te onderzoeken hebben de eerste verkennende gesprekken plaatsgevonden met Vincentius en WSD. Beide partijen staan positief tegenover het verder onderzoeken van de mogelijkheden. Een volgende stap is daarom het laten uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek. Dit uitwerkingstraject loopt parallel aan het besluitvormingstraject van de toekomst WSD. In dit uitwerkingstraject worden in dit stadium daarom geen onomkeerbare besluiten genomen.

Zienswijze:

In bijgevoegde brief aan het Algemeen Bestuur van WSD verwoorden we onze zienswijze. We geven hier de hoofdlijnen weer.

Als Vught zijn we intensief betrokken geweest bij de totstandkoming van het advies. We zien daarom duidelijk terug wat voor ons belangrijk is:

- Intensivering samenwerking WSD;
- Behouden wat goed gaat met Wegwijs+;
- WSD meer lokaal betrekken;
- Ruimte voor lokale invulling.

Tijdens de raadsinformatieavond gaf u aan positief te staan tegenover het advies met daarbij de opmerking dat de implementatieperiode van groot belang wordt. Tijdens deze periode moeten we ervoor zorgen dat WSD en Wegwijs+ 1+1=3 gaan worden. Hierbij kunnen we niet zonder onze lokale partners. Ook lokale ondernemersverenigingen kunnen een zinvolle rol spelen bij het laten meedoen van al onze inwoners. U gaf tot slot als aandachtspunt mee dat het niet haalbaar lijkt om alle inwoners ook daadwerkelijk in Vught te ondersteunen. Het bieden van lokale ondersteuning moet dus geen doel op zich worden, de best passende plek voor een inwoner blijft leidend.

Betrokkenheid Adviesraad Sociaal Domein:

De afgelopen twee jaar hebben we in dit proces samen opgetrokken met de Adviesraad Sociaal Domein. Zij zijn aanwezig geweest bij diverse informatiebijeenkomsten en ambtelijk zijn zij regelmatig bijgepraat. Naar aanleiding van de adviesrapportage heeft de Adviesraad besloten geen formeel advies te geven. Als overweging hierbij geven zij aan dat het adviesrapport een hoog abstractieniveau heeft dat nog niet vergezeld wordt door een voorgenomen besluit van het Algemeen Bestuur. De Adviesraad kiest er daarom voor om niet te adviseren en in plaats daarvan ambtelijk input te geven voor het vervolg. Onderdelen van de input van de Adviesraad zijn verwerkt in de zienswijze.

Vervolgproces:

Aan alle tien gemeenteraden ligt nu de vraag voor om een zienswijze te geven op de adviesrapportage. Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur in maart 2020 worden alle zienswijzen in acht genomen en wordt een besluit genomen over het advies.

Na vaststelling van het advies wordt een groot deel van 2020 gebruikt om per gemeente de implementatieplannen vorm te geven. Eind derde kwartaal 2020 worden de plannen per gemeente getoetst aan het voorliggende advies (ambitie en doelen), waarna de uitvoering kan worden opgepakt. Vanaf 2021 wordt er maximaal vijf jaar gerekend voor het uitvoeren van de implementatieplannen.

De uitwerking van de besluitvorming vraagt naar alle waarschijnlijk aanpassing van de inhoud van de GR WSD. Naar verwachting zullen eind 2020 tekstvoorstellen gedaan kunnen worden en kan daarna de procedure voor wijziging worden opgestart.

Beoogd effect

Met het geven van de zienswijze brengen we het Algemeen Bestuur op de hoogte van het standpunt van de gemeente Vught. Zij kunnen onze input in acht nemen in de verdere besluitvorming.

Argumenten

1.1 Met het indienen van een zienswijze kan de raad invloed uitoefenen op de besluitvorming van het Algemeen Bestuur.

Het advies voor een toekomstige samenwerking tussen gemeenten en WSD heeft ook gevolgen voor Vught, haar Sociaal Domein en de partners. Het is daarom van belang om hierop de gewenste invloed uit te oefenen.

Financiën

Uitgangspunt bij het advies om gezamenlijk door te ontwikkelen is dat er geen extra middelen worden gevraagd van gemeenten. Het Dagelijks en Algemeen Bestuur hebben de ambitie uitgesproken om in het collectief voor het break-even scenario te gaan. Dit betekent dat we als WSD-regio gezamenlijk 2.100 inwoners een werkplek bieden. Deze ambitie staat in verhouding tot het Participatiebudget dat gemeenten vanuit het Rijk ontvangen. WSD behaalt hiermee naar verwachting een neutraal exploitatieresultaat.

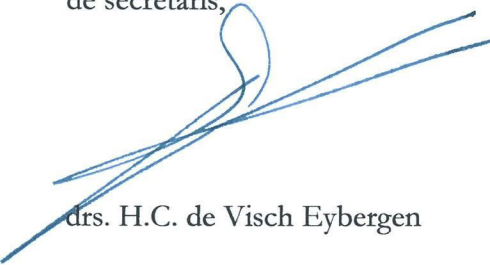
Het geformuleerde advies krijgt een vervolgproces, waarin per gemeente een implementatieplan geschreven wordt. In dat plan moet duidelijk worden welke gezamenlijke ambitie voor die

gemeente en WSD wordt geformuleerd en hoe deze lokaal inhoud gaat krijgen. De fase van doorontwikkeling die daarop volgt vraagt investeringsruimte. De kosten daarvan zijn voorlopig geschat op € 2,6 miljoen in de periode 2021 t/m 2026. Het Dagelijks Bestuur van WSD adviseert het Algemeen Bestuur van WSD om hiervoor een budget beschikbaar te stellen uit de algemene reserves van WSD. Hierover besluit het Algemeen Bestuur ook in maart 2020.

Communicatie

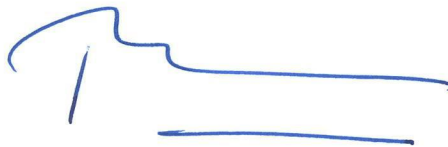
Na vaststelling van de zienswijze door de raad wordt deze gedeeld met WSD. Het Algemeen Bestuur van WSD neemt de zienswijze mee in de besluitvorming van de toekomstige koers WSD in maart 2020. Na vaststelling communiceren we op nader te bepalen momenten op een laagdrempelige manier over de uitwerking van het advies en wat dit betekent voor inwoners van Vught.

Burgemeester en wethouders van Vught,
de secretaris,



drs. H.C. de Visch Eybergen

de burgemeester,



R.J. van de Mortel

Bijlagen:

- Brief met verzoek indienen zienswijze
- Brief met zienswijze
- Adviesrapportage "Gezamenlijk doorontwikkelen"